

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Karl Gábor Csaba ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Sás Tamás ügyvéd által képviselt alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. február 10. napján kelt 9.G.40.824/2006/57. számú ítélete ellen az alperes részéről 58. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 150.000 (egyszázötvenezer) forint másodfokú perköltséget, és külön felhívásra az államnak 798.200 (hétszázkilencvennyolcezer-kettőszáz) forint jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felek 2005. szeptember 9-én építési szerződést kötöttek, amely szerint az alperes megrendelte a felperestől a kerület, ... út 27-33. szám alatt épülő társasház alapozási munkáinak komplett kivitelezését 139.375.000 forint átalánydíj ellenében. A szerződésben - többek között - rögzítették, hogy az esetleges pótmunkák alapja a felperes által beárazott tételes anyagdíj egységnyi és mennyiségi felbontású költségvetése lehet, meghatározták azt is; ha az alperes olyan pótmunka elvégzését írja elő, amelyre a költségvetés egységárat nem tartalmazott, ez esetben mi a díjszámítás alapja, s úgy rendelkeztek, hogy a pótmunkák árképzéseire nézve a kapcsolattartó az alperes nevében a szerződés 84. pontja szerinti létesítmény főmérnök, s a pótmunka kizárólag az alperes előzetes írásbeli jóváhagyásával végezhető.

A teljesítés során a felperes 2005. november 14-én kelt levelében jelezte az alperes létesítmény főmérnöke felé, hogy a szerződés műszaki tartalmához képest milyen pótmunka-igények merültek fel. Az alaplemezben kialakítandó többlet-süllyesztékek, készítéséhez szükséges többlet-betonmennyiség, többlet-acélszerelés, valamint az alaplemez vízzárósága miatti többlet-betonacél mint pótmunkák értékét 5.061.240 forint és ÁFA-ban, illetve 5.124.300 forint és ÁFA-ban jelölte meg. Az alperes létesítmény főmérnöke által aláírt teljesítést igazoló jegyzőkönyv tanúsította, hogy a felperes a pótmunka számla műszaki tartalmát teljesítette, és a kiállítható teljes számla összege - levonások nélkül - 39.179.824 forint. A felperes 2005. december 7-én állította ki a pótmunka számláját, az alperes a süllyeszték-növekményre és az alaplemez vízzáróságával kapcsolatban érvényesíteni kívánt díjak kifizetését megtagadta, utalva arra, hogy a pótmunka kizárólag az írásbeli jóváhagyásával volt végezhető, amennyiben a pótmunka megkezdése előtt kellő időben nem gondoskodott a felperes az írásbeli jóváhagyásról, úgy elvesztette minden ezzel kapcsolatos igényét.

A felperes módosított keresetében 12.718.661 forint vállalkozói díj és járulékai, valamint 584.743 forint késedelmi kamat megfizetésére kérte az alperes kötelezését, ez utóbbit arra hivatkozással, hogy három számla vonatkozásában az alperes a fizetési kötelezettségét késedelmesen teljesítette. Arra hivatkozott, hogy az építési szerződés tartalma értelmében az elvégzett süllyeszték növekmény és alaplemez vízzáróság elnevezésű pótmunkák ellenében a díját azért érvényesítheti, mivel ezen munkák olyan pótmunkának minősültek, amelyet előre, az átalánydíj-számításnál a felek nem vettek figyelembe.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, vitatta, hogy a felperes által megjelölt két munkarész pótmunkának minősül és, hogy a felperes átalánydíjas szerződés ellenére pótmunkadíjat érvényesíthetne. Utalt arra is, hogy a felperes előzetesen írásban nem jelentette be, hogy pótmunkát fog végezni, vitatva azt is, hogy a létesítmény főmérnök által kiadott teljesítésigazolás tartozás elismerésnek minősülne. Elismerte azt, hogy a vitás pótmunkák elkészültek, és a felperes által érvényesített késedelmi kamatkövetelést 503.067 forint erejéig sem tette vitássá.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 13.303.404 forintot és ennek 12.718.661 forint részében 2006. január 6-tól a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 1.486.700 forint perköltséget, megállapítva, hogy az alperes az általa előlegezett szakértői díjat maga viseli. Megállapította továbbá, hogy az ítélet az 503.067 forint részében marasztaló rendelkezést érintően előzetesen végrehajtható. Határozata indokolásában megállapította, hogy a peres felek között 2005. szeptember 9-én létrejött, a Ptk. 402. §-a szerinti szerződés keretében a felperes szolgáltatását végül olyan műszaki tartalommal teljesítette, hogy az előre kikötött díjat és a teljesített munkát alapul véve az alperestől további 12.718.661 forint ellenszolgáltatás teljesítését alappal követelhetette (Ptk. 300. § (1) bekezdés), s az alperes a díjfizetési kötelezettsége teljesítését jogos ok nélkül

tagadta meg. A perben kirendelt igazságügyi szakértő aggálytalan ténymegállapítása az volt, hogy a felperes a süllyeszték-növekmény munkákkal és az alaplemez vízzáróság munkákkal olyan, az átalánydíjas szerződés műszaki tartalmába nem tartozó munkarészeket teljesített, amelyeket a felek nem vehettek és nem vettek számításba az átalánydíj meghatározásakor. A szakértő a süllyeszték-növekmény pótmunka értékét 6.305.536 forinttal, az alaplemez vízzáróság pótmunka értékét 6.413.125 forinttal tartotta számításba vehetőnek. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségét a per irataihoz csatolt okiratokkal és a szakértői véleménnyel teljesítette, ezért az alperest a pótmunkák kapcsán további 12.718.661 forint díj és járulékaik megfizetésére kötelezte. Megállapította továbbá három számla kapcsán, hogy az alperes a vállalkozói díj teljesítésével késedelembe esett (Ptk. 298. § a) pont), s mivel a per tárgyává tett 503.067 forint erejéig a kamatfizetési kötelezettségét nem vitatta, ebben a részében az elsőfokú bíróság az elismerése alapján marasztalta az alperest, és ezen összeg erejéig az ítéletet a Pp. 231. § b) pontja értelmében előzetesen végrehajthatónak nyilvánította. A perköltségről a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, annak megváltoztatásával a kereset elutasítását, és az 503.067 forint előzetesen végrehajtható marasztaló rendelkezés végrehajthatóságának a felfüggesztését kérte. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletét túlnyomó részben ... kirendelt igazságügyi szakértő véleményére és a csatolt okiratokra alapította, kifogásolva, hogy az alperes által felhozott érveket és bizonyítékokat kirekesztette döntése meghozatala során. Megismételte azon álláspontját, hogy az átalányáron kötött vállalkozási szerződés miatt a felperes többletdíj igénye megalapozatlan, a felperesnek számolnia kellett a perben érvényesített munkák költségeinek a felmerülésével, amely nem hárítható át az alperesre, mivel a felperes által érvényesített követelések a normál teljesítés körébe tartoztak, és ismételten utalt arra is, hogy a felek által megkötött szerződés pontosan meghatározta pótmunka esetén a követendő eljárási rendet. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a szakértői véleményt aggálytalannak értékelte. Előadta továbbá, hogy a szakvéleményre a 2007. augusztus 1-jén kelt beadványában tett észrevételt, amelyben megfogalmazott érveit fenntartja.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által teljesített munkák pótmunkának minősülnek, ezért ezen pótmunkák ellenértéke - az átalányáron felül - követelhető.

A Fővárosi Ítéltábla a következők szerint nem osztotta az alperes fellebbezésében kifejtetteket, amely szerint a felperes által érvényesített díjigények a „normál

teljesítés körébe tartoztak”, és így a szerződésben kikötött díjtól eltérésnek nem lehet helye.

Nem vitásan 2005. szeptember 9-én a felek között átalányáras szerződés jött létre a kerület, ... út 27-33. szám alatt épülő társasház alapozási munkáira. Kétségtelen, hogy a vállalkozó feladatát a tervdokumentáció határozza meg, azonban gyakran a munka során válik nyilvánvalóvá, hogy a dokumentáció nem teljes, olyan tevékenységre is szükség van, amelyet a szerződés megkötésénél a felek nem vettek figyelembe.

A Ptk. 403. §-ának (4) bekezdése szerint a vállalkozó köteles elvégezni a tervben szereplő, de a költségvetésből hiányzó munkákat (többletmunka), továbbá azokat a műszakilag szükséges munkákat is, amelyek nélkül a létesítmény rendeltetésszerűen nem használható.

A törvény idézett rendelkezése a pótmunka kifejezést nem használja, hanem műszakilag szükséges munkáról rendelkezik, amely nélkül a létesítmény rendeltetésszerűen nem használható. Az ítélkezési gyakorlat így pótmunkának tekinti azokat a műszakilag szükséges munkákat, amelyek a tervdokumentációból kimaradtak, de nélkülük a létesítmény rendeltetésszerűen nem használható, s az esetben, ha a felek a vállalkozói díjat végleges jelleggel egy összegben, átalányáron kötik meg, akkor a szerződés teljesítése után a szerződésben kikötött vállalkozói díjon felül a tételenesen bizonyított, igazolt pótmunkák ellenértéke elszámolható (EBH 2000.201 számú elvi döntés).

A perben kirendelt igazságügyi szakértő kétségmentesen minősítette a felperes által elvégzett „süllyeszték-növekmény” és „alaplemez vízzáróság” megnevezésű munkákat az építési szerződés kereteit meghaladó mértékű pótmunkának, e munkák értékét a felperes követelésével közel megegyezően a „süllyeszték-növekmény” pótmunka esetében bruttó 6.305.536 forintban, az „alaplemez vízzáróság” pótmunka kapcsán bruttó 6.413.125 forintban határozta meg. Az alperes fellebbezésében a beszerzett szakvéleményt tekintve csupán arra hivatkozott, hogy ... igazságügyi szakértő 2007. június 7-én kelt szakvéleményére tett észrevételeit fenntartja, ugyanakkor a per irataiból az állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság a kirendelt igazságügyi szakértőt a 2007. november 20-án, a 2008. március 28-án és a 2008. október 8-án tartott tárgyalásokon az alperes észrevételeivel, a szakvéleménnyel szembeni kifogásaival kapcsolatban részletesen meghallgatta, a szakértő az előterjesztett szakvéleményét érdemben fenntartotta, ugyanakkor az alperes a részletes szakértői válaszokat követően további észrevételt a szakértő nyilatkozataira már nem tett (2009. február 10., 57. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv), így ezért is alaptalanul hivatkozott az alperes fellebbezésében a beszerzett szakvélemény aggályosságára.

Az adott tényállás mellett nem vonható le olyan következtetés sem, hogy a felperes a „süllyeszték-növekmény” és az „alaplemez vízzáróság” pótmunkák elvégzése

ellenére az alperes által hivatkozott eljárási rend folytán „elveszítette” a perbeli vállalkozói díjigény érvényesíthetőségét.

A per adatai szerint a felperes teljesítése során több pótmunka-igény merült fel, az alperes részéről eljáró létesítmény főmérnök ezen pótmunkákat műszaki tartalom és ár tekintetében elfogadta, a pótmunkák műszaki szükségességét igazolta, s a pótmunkák teljesítését is igazolta 39.179.824 forint értékben. A felperes erre vonatkozóan bocsátotta ki a 2006. január 23-án kelt ... sorszámu számláját, melyet részben - a jelen per tárgyát képező két pótmunka kivételével - kiegyenlített az alperes. Tény, hogy a felek annyiban eltértek az építési szerződés rendelkezésétől, amely szerint a pótmunka előzetes írásbeli jóváhagyás alapján végezhető. A perbeli esetben azonban a pótmunkákra vonatkozó teljesítésigazolás, az elkészült mű átvétele olyan ráutaló magatartás (Ptk. 211. § (1) bekezdés, 240. § (1) bekezdés), amely módosította a szerződésnek az alperes által hivatkozott rendelkezését, azaz mellőzte azt. Ezt támasztja alá az a körülmény, hogy más - előzetes írásbeli jóváhagyás nélkül elvégzett, ugyanakkor igazolt és átvett- pótmunkák esetében az alperes a díjat a felperesnek kifizette.

Helytállóan határozott tehát az elsőfokú bíróság, amikor a per tárgyává tett pótmunkák ellenértékének a megfizetésére kötelezte az alperest, figyelemmel a kirendelt igazságügyi szakértő aggálymentes megállapításaira is (Ptk. 389. §, 403. § (4) bekezdés).

Az alperes fellebbezésében az első fokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte, nem indokolta azonban, hogy miért sérelmezi az ítéletnek 503.067 forint késedelmi kamatban marasztaló rendelkezését, illetve annak előzetesen végrehajthatónak nyilvánítását.

A Pp. 231. §-ának d) pontja kimondja; fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatónak kell nyilvánítani az alperes által elismert követelésben marasztaló ítéletet.

A 2007. február 22-i tárgyalásról felvett 9.G.40.824/2006/14. számú jegyzőkönyvben foglalt nyilatkozata értelmében az alperes 503.067 forint késedelmi kamatkövetelést elismert (14. sorszámu jegyzőkönyv, 2. oldal, első bekezdés), helytálló ezért az elsőfokú bíróságnak ezen késedelmi kamatot is magába foglaló ítéleti rendelkezése, és a Polgári perrendtartás idézett szabályának helyes alkalmazásával nyilvánította ki, hogy az ítélet az 503.067 forint részében marasztaló rendelkezést érintően előzetesen végrehajtható.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság helytálló ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért kötelezte a Fővárosi Ítéltábla, hogy a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján fizesse meg a felperesnek a másodfokú eljárásban felmerült perköltségét, amely a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alkalmazásával megállapított, és az általános forgalmi adót is tartalmazó 150.000 forint ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

Az alperes sikertelen fellebbezése és az illetékfeljegyzési joga folytán előzetesen le nem rótt 798.200 forint fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles az államnak külön felhívásra megfizetni.

Budapest, 2009. szeptember 22.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

. Rédei Anna s. k.,
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k.,
bíró